

Obavijest ekološkim proizvođačima!

Lisne uši na vočkama

Pojavi lisnih uši pogoduju prekomjerna gnojidba, neodgovarajuća rezidba i loša fizikalna svojstva tla. Kolonije lisnih uši uvijaju listove i uzrokuju skraćenje mladih izbojaka na vočkama. Osim na vočkama lisne uši mogu oštećivati povrće i ukrasno bilje, primjerice ruže.

Foto: M. Ševar

Slika 1. Uvijenost listova jabuke uzrokovana lisnim ušima

Voćke treba saditi na prozračnim pozicijama uz mogućnost navodnjavanja. Kraj voćnjaka treba saditi živice, ukrasno grmlje i cvatuće vrste. Očuvana biološka raznolikost doprinosi razvoju korisnih kukaca. Primjerice božje ovčice, zlatooke, muhe cvjetare i uholaze hrane se lisnim ušima. Smanjenju broja štetnih kukaca pomažu i ptice te je u voćnjak potrebno postaviti kućice i hranilice.

Foto: Z. Vukov

Slika 2. Božja ovčica u potrazi za lisnim ušima

Interesantno je da mravi prate pojavu lisnih uši. Kad na vočkama primijetite mrava pažljivo potražite i lisne uši. Njihov suživot predstavlja dobar primjer uzajamne koristi. Mravi se hrane mednom rosom koju luče uši a za uzvrat uši su pažljivo čuvane od neprijatelja, primjerice božje ovčice.

Slika 3. Uvijenost listova breskve uzrokovana lisnim ušima

U vrt ili voćnjak korisno je saditi i biljke koje privlače ili pak odbijaju lisne uši primjerice dragoljub, mentu i buhač.

Ako prirodna biološka ravnoteža nije uspostavljena a uši se namnože neophodno je kod slabijeg napada za njihovo suzbijanje koristiti juhu od koprive. Pri jakoj pojavi lisnih uši napadnute izbojke treba odrezati, a voćke prskati pripravkom od kalijevog sapuna.

Juha od koprive (I. Pelin):

Potrebno je 5 kg svježe ubrane koprive. Pri branju treba koristiti samo gornje trećine biljke i to prije cvatnje koprive. Koprivu potopiti u 10 l hladne vode i ostaviti da stoji 24 sata. Dulje držanje koprive u vodi se ne preporuča jer započet će procesi fermentacije te bi se dobila gnojnica umjesto insekticida. Koprivu ocijediti i dodati 90 l vode. Pripravak koristiti za suzbijanje lisnih uši prskanjem.

Juha od koprive (O. Schmid, Silvia Henggl):

Potrebno je 1 kg svježe ubrane koprive ili 200 g osušene. Pri branju treba koristiti samo gornje trećine biljke i to prije cvatnje koprive. Koprivu potopiti u 10 l hladne vode i ostaviti da stoji 12 sati. Nakon toga pripravak ocijediti i nerazrijeđeni koristiti za suzbijanje lisnih uši prskanjem.

Sapunska emulzija (I. Pelin):

Sapunska emulzija se koristi za suzbijanje prije svega lisnih uši i grinja. Poznati su preparati na bazi kalijevog sapuna.

U 10 l vruće vode rastopiti 1 kg kalijevog sapuna, ohladiti i dodati 90 l vode (po mogućnosti kišnice). Pripravak koristiti za suzbijanje lisnih uši prskanjem. Jabuke prskati tijekom travnja i svibnja kako bi kiša isprala sapun s plodova.

Recepture preuzete iz literaure:

1. Ivan Pelin (2005): Sredstva za zaštitu biljaka u ekološkoj proizvodnji. OPG Pelin, Osijek.
2. Otto Schmid i Silvia Hengler (1984): Biologischer Pflanzenschutz im Garten. Šesto izdanje, Eugen Ulmer Verlag, Stuttgart.

HZPSS, Ured ravnatelja

mr. sc. Marija Ševar, načelnica Odjela za integriranu i ekološku poljoprivredu

e-mail: Marija.Sevar@hzpss.hr